د ډنمارکی منابعو څخه

يـــــوه انتباهي کيسه :

د بـــد مـــــرغــي هيــلې بچی

د زمری محقق ژباړه

په کلي کې هوا ډېره ښکلې وه؛ اوړی و! جوار ژیړ و، اوربشې شنه وې، واښه په شنه څړځایونو کې په ډېرو کې راټول شوي وو، او هلته سارس (لک لک) په خپلو اوږدو، سرو پښو ګرځېده او مصري خبرې کولې، ځکه چې هغه ژبه له خپلې مور څخه زده کړې وه.

د کروندو او څړځایونو شاوخوا لوی ځنګلونه وو، او د ځنګلونو په منځ کې ژور جهیلونه وو؛ هو، دا په کلي کې واقعیا ښکلی ښاریدل .
د لمر په منځ کې یوه زړه مانۍ وه چې شاوخوا یې ژور کانالونه وو، او له دیوال څخه تر اوبو پورې لویو بوټو وده کړې وه، دومره لوړ چې کوچني ماشومان کولی شوای چې د هغو لاندې مستقیم ودریږي؛ دا د ګڼ ځنګل په څیر وحشي بوټي و، او دلته یوه هیلې په خپل ځاله کې پروت وه؛ هغې باید خپل کوچني چیچیان له هګیو څخه راوویستلي وای، مګر اوس هغه تقریبا خواشینې وه ځکه چې هګۍ ډېرې ناوخته ماتېدې، او ډېر لږ څوک یې د لیدو لپاره ورتلې .

نورې هیلې به په ویالو کې په لامبو بوختې وې او له دې سره د خبرو لپاره به هلته نه ورتللې .

بالاخره، یوه ورځ د یوې هګۍ پسې بله کړک ماته سول .

«پیپ! پیپ!» د هګیو له دننه نازک ږغونو واوریدل سوه . چیچیانو خپل ا واړه سرونه له هګیو را وایستل.

مور هیلې ئې وویل:
«کوک! کوک!»

هغوی هم خپلې وړې چیغې ورسره بدرګه کړې او د شنو پاڼو لاندې یې هرې خوا ته وکتل.

مور یې پرېښودل چې هر څه په خپلو سترګو ووینې، ځکه شین رنګ د سترګو لپاره ګټور وي.

یوې وړې هیلۍ په حیرانتیا وویل:
«اې! نړۍ څومره لویه ده!»

هغوی ته اوس نړۍ د هګۍ له تنګې پوټکي څخه ښکارېده.

مور يې په موسکا وويل:
«تاسې ګومان کوئ چې همدا ټوله نړۍ ده؟ نه، نړۍ تر دې هم ډېره لويه ده. هغه د باغ تر هاخوا، د کشيش تر کروندې پورې غځېدلې ده. البته زه خپله هم تر اوسه هلته نه يم تللې. خو... وګورم، ټول بچيان مې راوتلي دي که نه؟»

هغې سر پورته کړ او هګۍ يې وشمېرلې.

«نه، لا يوه هګۍ پاتې ده؛ هماغه تر ټولو غټه هګۍ. ده خو ولې نه ماتيږي؟ نور نو رښتيا هم له انتظار څخه ستړې شوې يم.»

نو بېرته پر هګۍ کښېناسته.

هماغه وخت يوه زړه هيلۍ د ليدو لپاره راغله او ويې ويل:
«نو، څنګه روان دي چارې؟»

مور هيلۍ په ستړي غږ ځواب ورکړ:
«دا يوه هګۍ مې هېڅ نه ماتيږي، خو نور بچيان مې وګوره! څومره ښکلي دي! ټول د خپل پلار په شان ښکاري، خو هغه بې‌وفا يو ځل هم زما د ليدو لپاره رانغی.»

زړې هيلۍ غټې هګۍ ته وکتل او ويې ويل:
«دا راته د فيل‌مرغۍ هګۍ ښکاري. زه هم يو وخت په همدې تېروتنه کې لوېدلې وم. ډېرې ستونزې مې وګاللې، ځکه د فيل‌مرغۍ بچيان له اوبو وېرېږي. هر څومره مې هڅه وکړه چې لامبو ته يې ښکته کړم، خو هېڅ ګټه يې ونه کړه. زما خبره ومنه؛ دا هګۍ همداسې پرېږده او خپل نور بچيان لامبو وهلو ته وروزه.»

مور هيلۍ وويل:
«نه، لږ نور به هم ورباندې کښېنم. چې دومره موده مې انتظار ايستلی، دا لږه نوره موده به هم تېره کړم.»

بوډی هیلې وخندل او ویې ویل:
«ښه، ستا خوښه!» او له هغه ځایه ولاړه.

څو ورځې وروسته بالاخره غټه هګۍ هم وچاوده.

«پیپ! پیپ!» یو لوی بچی ترې راووت.

هغه تر نورو ټولو غټ او خړ رنګه و.

مور هیلې حیرانه ورته وکتل او ویې ویل:
«دا خو څومره لوی هیلې بچی دی! له نورو سره هېڅ ورته والی نه لري. هسې نه رښتیا هم د فیل‌مرغۍ بچی وي؟ خو ژر به معلومه شي. اوبو ته به یې ښکته کوم، که خپله نه ځي، نو په خپله به یې ورټېل وهم!»

بله ورځ هوا ډېره ښکلې وه. لمر پر شنو پانو خپلې زرینې وړانګې شیندلې وې.

مور هیلې خپل ټول بچیان له ځالې را وایستل او د ویالې غاړې ته یې بوتلل.

هغې په چټکۍ سره ځان اوبو ته واچاوه.

«کوک! کوک!» یې غږ وکړ.

یو په بل پسې ټول واړه بچیان هم اوبو ته ورټوپ کړل. اوبه د هغوی تر سرونو واوښتې، خو هغوی سمدستي بېرته را پورته شول او په ډېره اسانۍ یې لامبو پیل کړه. وړې پښې یې په خپله خوځېدې، او آن هماغه خړ او بدرنګه بچی هم د نورو په څېر په ډېرې ښې طریقې لامبو وهله.

مور هیلې په خوښۍ وویل:
«نه، دا خو هېڅ د فیل‌مرغۍ بچی نه دی! وګورئ، پښې یې څومره ښه کار کوي او ځان څومره نېغ ساتي. دا زما خپل بچی دی. که ښه ورته وکتل شي، دومره هم بدرنګه نه دی.»

هغې بیا وویل:

«راشئ، زما پسې راشئ! اوس به مو د نړۍ له نورو سره اشنا کړم او د هیلیو انګړ ته به مو بوځم. خو تل راته نږدې اوسئ، چې څوک مو تر پښو لاندې نه کړي، او له پیشوګانو هم ځانونه ساتئ.»

مور هیلۍ خپلو بچیانو ته وویل:

«همداسې، لکه پلار او مور مو! غاړې مو نېغې ونیسئ او ووایئ: "کوک! کوک!"»

هغوی هم همداسې وکړل. خو د انګړ نورو هیلیو هغوی ته وکتل او په لوړ غږ یې وویل:

«اوس خو لا دا نوې ډله هم راغله! لکه مور چې لا کم وو! او دا یوه خو وګورئ، څومره بدرنګه ښکاري! داسې هیلۍ مور نه شو زغملای.»

همدا وه چې یوې هیلۍ ورمخته شوه او هغه خړ هیلۍ بچی یې په څټ وچیچه.

مور هیلۍ په ښېره وویل:

«پرې یې ږدئ! هغه خو هیڅا ته زیان نه رسوي.»

هغې هیلۍ ځواب ورکړ:

«هو، خو ډېر غټ دی او له ټولو ښل ښکاري؛ ځکه باید وځورول شي.»

هغه بوډۍ (زړې) هیلۍ، چې پر پښه یې سور ټوکر تړلی و، وویل:

«ستا نور بچیان ټول ښکلي دي، خو دا یو... نه دی سم راوتلی. کاشکې ښېرته یې له سره جوړولای شوې!»

مور هیلۍ په درناوي وویل:

«اغلې! که څه هم ښکلی نه دی، خو زړه یې ډېر پاک دی. لامبو هم د نورو په څېر، بلکې تر هغوی هم ښه وهي. زه باور لرم چې د لویېدو سره به ښایسته شي، یا به لږ تر لږه بدن یې کوچنی شي. ښایي ځکه داسې شوی وي چې په هګۍ کې ډېر وخت پاتې شوی و.»

هغې د مینې له مخې د هغه پر غاړه خپله مښوکه تېره کړه او بڼکې یې ورسمې کړې.

بیا یې وویل:

«سربېره پر دې، دا نر دی. که ښکلا یې کمه هم وي، دومره مهمه نه ده. زه ډاډه یم چې غښتلی به شي او په ژوند کې به خپله لار وموميِ.»

بوډیِ هیلیِ وویل:

«نور بچیان دې رښتیا هم ډېر ښکلي دي. اوس داسې آزاد وګرځئ لکه خپل کور چې وي، او که د مارماهي کوم سر مو وموند، ماته یې راوړئ.»

له هماغې ورځې وروسته ټول د انګړ له ژوند سره بلد شول، خو هغه بېچاره خړ هیلیِ بچی، چې تر ټولو وروسته له هګیِ راوتلی وو او بڼه یې له نورو بېله وه، هره ورځ له سپکاوي او ځوروني سره مخامخ و. هیلیو به چیچلو، چرګانو به ټونګونه ورکول او ټول به پرې ملنډې وهلې.

هغوی به ویل:

«دا خو ډېر غټ دی!»

حتی هغه مغرور فیل‌مرغ، چې پر پښو یې ښکرې وې او ځان یې د یوه پاچا په څېر ګاڼه، ځان به یې پرساوه، د هغه مخې ته به ودرېد، په لوړ غږ به یې نارې وهلې او له قهره به یې سر سور شو.

بېچاره هیلۍ بچی نه پوهېده چې چېرته ودرېږي او چېرته ولاړ شي. زړه یې له غمه ډک و، ځکه یوازې د دې لپاره چې بدرنګه و، د ټول انګړ د ملنډو هدف ګرځېدلی و.

لومړۍ ورځ همداسې تېره شوه، خو وروسته يې حالت لا پسې خراب شو. هر چا به ورپسې منډې وهلې او شړلو به يې. حتی خپلو وروڼو او خويندو به ورته ويل:

«کاشکې پيشو دې وخوري او مور ځنې خلاص شو!»

مور يې هم، چې د نورو له خبرو ستړې شوې وه، کله ناکله به په خواشينۍ ويل:

«کاشکې له دې ځايه ډېر لرې تللی وای!»

هيليو به چيچلو، چرګانو به په منښوکو وهلو، او هغه نجلۍ چې د کور مرغانو ته به يې دانه اچوله، په پښه به يې هم ټپل واهه.

نور نو د بېچاره هيلۍ زغم پای ته ورسېد. په منډه او الوتنه يې ځان د کټارې هغې غاړې ته ورساوه. په بوټو کې ناست واړه مرغان د هغه له ناڅاپي راتګ څخه په وېره والوته.

هيلۍ بچي له ځان سره وويل:

«دا ټول ځکه دي چې زه بدرنګه يم.»

هغه سترګې پټې کړې، خو بيا هم روان و، تر دې چې يوې لويې دلدلې ته ورسېد؛ هلته وحشي هيلۍ اوسېدې.

هغه شپه يې هماغلته تېره کړه. ډېر ستړی او له غمه ډک و.

سهار چې وحشي هيليو هغه وليد، حيرانې شوې.

يوه يې وپوښتل:

«ته څوک يې؟»

هيلۍ بچي په ادب سر ه مخ ور واړاوه او سلام يې ور واچاوه .

هغوی وويل:

«رښتيا هم ډېر بدرنګه يې، خو مور ته دې څه! تر هغه چې زمور له کورنۍ سره خپلوي نه کوې، مور کار درسره نه لرو.»

ښځاره هيلۍ د واده او خپلولۍ فکر لا نه کاوه. يوازې دومره يې غوښتل چې د نيو ترمنځ په ارام پروت وي او د دلدلې له اوبو څو غوړپونه وځښي.

دوه ورځې همدلته پاتې و. بيا دوه وحشي غازي راغلل. دواړه نران وو او لا ډېر وخت نه و تېر شوی چې له هګيو راوتلي وو؛ ځکه ډېر شوخ او بې‌باکه وو.

هغوی ورته وويل:

«ملګريه! ته دومره بدرنګه يې چې زمور بيخی بد در څخه راځي !

غواړې زمور سره هغه بل ځای ته والوزې ؟ هلته نژدې يوه بله د نلانو او وښو ډکه سيمه ده، هلته ډېرې ښکلې وحشي بڼې دي. ټولې پېغلې دي. که ورسره ولاړ شې، کېدای شي بخت دې هم ورسره وخاندي؛ ځکه ته خو ښځي بې‌ساری بدرنګه يې!»

لا يې خبرې نه وې پای ته رسېدلې چې ناڅاپه د ټوپک غږ پورته سو.

«ډز! ډز!»

دواړه وحشي غازي (بڼې) سمدستي مړې شوې او د نيو(نلانو) ترمنځ ولوېدل. اوبه هم په سرو وينو رنګينې سوې.

يو ځل بيا د ډزو غږونه پورته شول. د وحشي بتو(ګازانو) لويې ډلې له نيو والووتې، خو ښکارچيانو پرې پرله پسې ډزې کولې. د سيمی هر لوري ته ښکارچيان کمين نيولي وو، ځينې ان د ونو تر څانګو ناست وو. د باروتو شين لوګی د تورو ونو ترمنځ او د اوبو پر مخ خپور سوی وو .

شېبه وروسته د ښکار سپي هم راورسېدل. د ختو په منځ کې يې منډې وهلې او نلان او لوخړې يې ښورولې.

بېچاره هیلۍ له سختې وېرې خپل سر د وزر لاندې پټ کړ.

هماغه شېبه یو لوی او ډارونکی سپی ورته ودرېد. اوږده ژبه یې راځوړنده وه، سترګې یې برېښېدې او تېرو غاښونو یې خوله ډکه کړې وه. خوله یې د هیلۍ بچي تر مخه راورسوله...

خو ناڅاپه ئې مخ واړاوه او روان شو.

هیلۍ بچي په ریږدیدلی ږغ وویل:

«خدایه، ستا شکر! زه دومره بدرنګه یم چې آن سپی هم نه غواړي ما وچیچي.»

هغه هماغسې بېحرکته پروت پاتې شو، تر هغه چې د ټوپکونو غږونه ورو ورو چوپ شول.

د ورځې تر ډېره ناوخته وروسته فضا ارامه شوه، خو هغه لا هم د پورته کېدو زړه نه درلود. څو ساعته نور یې هم انتظار وکړ. بیا چې ډاډه شو، له مزرعې راووت، په منډه د کروندو او څړځایونو په لارې روان شو. باد سخت لګېده چې تګ یې ډېر ستونزمن کړی و.

ماښام ته نږدې، بالاخره د یوه بېوزلي بزګر کوچني کور ته ورسېد...

کور دومره زوړ او وران و چې خپله هم نه پوهېده چې کوم لوري به ئې ونړېږي . سخت باد لګېده او بېچاره هیلۍ بچی یې دومره ځوروی چې دې ته اړ شو پر لکۍ کښېني، څو ځان وساتي. باد لا پسې زور واخیست.

ناڅاپه یې پام شو چې د کور د وره (دروازه) یوه ځوړنده ده او کړه ولاړه ده. د دروازې په یوه درز کې دومره ځای و چې هغه ترې دننه تېرېدلی شو. نو ورو ورو خونې ته ننوت.

په هغه کور کې یوه بوډۍ ښځه له خپلې پیشو او چرګې سره اوسېده. د پیشو نوم «زویه» و. هغه به ملا کړوله، پرپړ به یې کول او کله به چې ئی چا پر وېښتانو باندې لاس ورتېراوه، نو ان له بدن څخه به یې وړې وړې سپرغۍ هم راوتلې. چرګه لنډې پښې لرلې، له همدې امله به یې «لنډەپښه چرګه» بلله. هغې ډېرې هګۍ اچولې، او بوډۍ ښځې به د خپل اولاد په څېر مینه ورسره کوله.

سهار وختي یې د نوي مېلمه شتون احساس کړ. پیشو پرپړ پیل کړ او چرګې «کوک کوک» نارې کړې.

بوډی ښځې وویل:
«دا څه شی دی؟»

هغې ښه نه لیدل، نو ګومان یې وکړ چې دا یوه چاغه هیلۍ ده چې لاره یې ورکه کړې ده.

هغې په خوښۍ وویل:
«دا خو ډېر ښه ښکار شو! که نر نه وي، نو اوس به د هیلۍ هګۍ هم ولرو.»

نو هیلۍ بچی یې د ازمویني لپاره په کور کې وساته.

درې اوونۍ تېرې شوې، خو یوه هګۍ هم پیدا نه شوه.

په هغه کور کې پیشو ځان د کور مالک ګانړه او چرګه ځان د کور مېرمن. دواړو تل ویل:

«موږ او نړۍ!»

دوی باور درلود چې د نړۍ تر ټولو مهم موجودات همدوی دي.

د هیلۍ بچي فکر وکړ چې ښایي نور هم بېلابېل نظرونه ولري، خو چرګې دا خبره ونه منله.

هغې وپوښتل:

«ته هګۍ اچولای شې؟»

هیلۍ بچي وویل:

«نه.»

چرګې وویل:

«نو ښه ده، خوله دې بنده وساته.»

پیشو هم وویل:

«ته ملا کړولای شې؟ پړپړ کولای شې؟ سپرغۍ ایستلای سې؟»

هیلۍ بچي ځواب ورکړ:

«نه.»

پیشو وویل:

«نو بیا چې هوښیار خلک خبرې کوي، ته باید خپل نظر ونه ښیې.»

بېچاره هیلۍ بچی د خونې په یوه کونج کې غلی کښېناست. زړه یې تنګ و. ناڅاپه یې د ازادې هوا، د لمر د وړانګو او د اوبو یاد ورغی. دومره یې د اوبو هیله پیدا شوه چې نور یې ځان نه شو ایسارولای.

هغه چرګې ته وویل:

«په اوبو کې لامبو وهل څومره خوند لري! څومره ښه وي چې انسان پر اوبو وخوځېږي، سر اوبو ته ښکته کړي او تر تل پورې غوټه ووهي.»

چرګې په ملنډو وویل:

«ته خو ښایي لېونی شوی یې!»

بیا یې زیاته کړه:

«له پيشو څخه وپوښته، هغه تر هر چا هوښياره ده، وګوره چې هغه لامبو خوښوي او که اوبو ته غوټه وهل؟ زه خو لا خپله هيڅ خبره نه کوم. که زمونږ له بوډۍ مېرمنې وپوښتې، هغه د نړۍ تر ټولو پوهه ښځه ده. ته فکر کوې چې هغه به هم دا خوښه کړي چې ځان اوبو ته واچوي او سر يې لوند شي؟»

هيلۍ بچي په ارامۍ وويل:

«تاسې نه پوهېږئ.»

چرګې ځواب ورکړ:

- «که مور نه پوهېرو، نو بیا به دې څوک پوه شي؟ ته به تر پیشو او زمور تر بوډۍ مېرمنې هم ډېر هوښیار یې؟ زما خبره واوره! د خدای شکر وباسه چې تا ته یې تود کور او داسې ملګري درکړي چې څه در زده کړي. خو ته یوازې بېځایه خبرې کوې، او له تا سره ناسته پاسته خوند نه کوي. باور وکړه، زه ستا خیر غواړم. کله چې رښتیني دوستان نصیحت کوي، تل خوږې خبرې نه کوي. نو ښه ده چې هګۍ اچول زده کړه، یا د پیشو په شان پرپر کول او سپرغۍ ایستل.»
-
- **(سپرغۍ په پښتو کې د اور کوچنۍ شرارې ته ویل کیږي ژباړن) (sparks)**

هیلۍ بچي ورته وویل:

«زما په اند، غوره ده چې له دې ځایه ووځم او پراخې نړۍ ته ولاړ سم.»

چرګې بېپروا وویل:

«ښه، همداسې وکړه!»

هیلۍ بچی روان شو.

هغه به په اوبو کې لامبو وهله، غوټې به یې وهلې، خو هر ځای به د خپلې بدرنګۍ له امله سپک ګنډل کېده او هېڅا به نه مانه.

ورو ورو منی راورسېد. د ځنګل پانې ژېړې او نسواري شوې. باد به راوالوت، پانې به یې تاوولې او هرې خوا ته به یې نڅولې. په اسمان کې د یخنۍ نښې ښکارېدې؛ درنې وربېځې له ږلۍ او واورې ډکې وې. کارغه به پر کټاره ناست و او له یخنۍ به یې «کا، کا!» ناري وهلې. یوازې د دې منظرې په تصور هم سړی یخېده.

بېچاره هیلۍ بچی له سختو ورځو سره مخ و.

یوه مامښام، چې لمر په ښکلې شان لوېده، ناڅاپه له بوټو څخه د لویو او سپینو مرغانو یوه ډله راووته.

هیلۍ بچي تر دې مخکې دومره ښکلي مرغان هېڅکله نه وو لیدلي. د هغوی ښکې د واورې په څېر سپینې وې، اوږدې او نرۍ غاړې یې لرلې، خوځښتونه یې نرم او باوقاره وو.

هغوی بتي (قو) وي .

دوی یو زړه راښکونکی غږ پورته کړ، خپلې ښکلې او ځواکمنې وزرې یې وغوړولې او له سړو سیمو څخه د تودو هېوادونو او ازادو ډنډونو پر لور والوتل.

هغوی لا پسې جگ، لا پسې جگ پورته کېدل...

هیلۍ بچی په داسې احساس اخته شو چې مخکې یې هېڅکله نه و تجربه کړی. په اوبو کې د یوې څرخېدونکې پانې په څېر تاو شو، غاړه یې تر وسه لوړه کړه او د هغوی په لور یې داسې چیغه کړه چې خپله هم له خپل غږه وډار شو.

هغه نور هېڅکله هغه ښکلي او خوشاله مرغان هېر نه کړل.

کله چې یې هغوی له سترګو پناه شول، هغه د اوبو تل ته غوټه شو. چې بېرته راوخوت، داسې ښکارېده لکه له ځانه چې بیګانه وي.

هغه نه پوهېده چې د دغو مرغانو نوم څه دی او نه یې دا معلومه وه چې کوم لوري ته روان دي، خو دومره یې احساسوله چې له هغوی سره یې داسې مینه پیدا شوې ده، لکه له هېڅا سره چې یې مخکې نه وه کړې.

هغه ورسره حسد نه کاوه. آن دا خیال یې هم نه شو کولای چې یوه ورځ به د هغوی په څېر ښکلی شي. د هغه یوازینۍ هیله دا وه چې کاشکې نورو هیلیو اجازه ورکړې وای چې د هغوی ترمنځ په سوله او ارام ژوند وکړي.

خو هغه لا هماغه بېچاره، بدرنګه هیلۍ بچی و...

او ژمی راورسېد؛ داسې سخت، داسې یخ ژمی چې...

ژمی سخت شوی و. کوچنۍ هیلۍ به په اوبو کې لامبل، څو اوبه په بشپړه توګه یخې نه سي. خو هره شپه هغه سوری چې پکې یې لامبل، لا پسې تنګېده. یخ به دومره سخت کېده چې د یخ پوښ به له درزه درزه غږ کاوه. هیلۍ به مجبوره وه تل خپلې پښې وخوځوي، څو اوبه پرې بندې نه شي. په پای کې سترې او بې وسه شوه، بې‌حرکته پرته وه او په یخ کې کلکه کنګل شوه.

سهار وختي یو بزګر راغی. هغه هیلۍ ولیده، ورنږدې سو، د خپلو لرګیو او بوټونو په مرسته یې یخ مات کړ او هیلۍ یې کور ته خپلې مېرمنې ته یوړل. هلته یې توده کړه او بېرته ژوندۍ شوه.

ماشومانو غوښتل ورسره لوبې وکړي، خو هیلۍ فکر وکړ چې دوی غواړي زیان ورته ورسوي. له وېرې په ټوپ د شیدو لوښي ته ولوېده، شیدې په ټولې کوټې کی وپاشل شوې.

ښځې چیغه کړه او لاسونه یې پورته کړل. هیلۍ بیا د کوچ په ټب کې ولوېده، له هغه ځایه د اوړو بېرل ته ورولوېده او بیا راووته. اوس نو ټوله په اوړو ککړه وه. ښځه ورپسې منډه کړه چې هغه ووهي، ماشومان هم په خندا او چیغو پسې منډې وهلې چې هیلۍ ونیسي.

نېکمرغه دا وه چې دروازه خلاصه وه. هیلۍ د بوټو ترمنځ تازه ورېدلې واورې ته وتښتېده او هلته داسې پریوتل لکه په ژور خوب چې ویده وي.

که د هغې د سخت ژمي ټولې کړاوونه او بدمرغۍ بیان سي، کیسه به ډېره خواشینوونکې شي.

هغې په ډنډ کې ژوند تېراوه، تر هغه چې لمر بیا په تودو وړانګو وځلېد. مرغانو سندرې پیل کړ او ښکلی پسرلی راغی.

ناڅاپه یې وزرونه وغوړول. وزرونه یې تر پخوا ډېر پیاوړي سوي وو او هغه یې په اسانۍ سره هوا ته پورته کړه.

ډېر ژر، یوه داسي ستر بڼ ته ورسېده چې د مڼو ونې په ګلونو پوښلې وې، د یاسمنو خوشبویه ګلان غوړېدلي وو او اوږدې شنې څانګې یې تر شاوخوا ویالو پورې راځړېدلې وه.

څومره ښکلی او د پسرلي له تازګۍ ډک ځای و!

هماغه مهال له ونو څخه درې ښکلې سپينې بتي راووتلې. وزرونه يې وغوړول او په ډېرې ښکلا يې په اوبو کې لامبو پيل کړل . هيلۍ هغوی وپېژندلې. د دوی ښکلا يې زړه د خواشينۍ څخه ډک کړ.

هغې (د بتي چيچي) له ځان سره وويل:
«که زه دغو شاهي مرغانو ته ورشم ، ښايي ما ووژني، ځکه زه چې دومره بدرنګه يم ، څنګه جرأت وکړم چې هغوی ته ورنږدې شم؟ خو پروا نه لري. ښه ده چې د دوی له لاسه ووژل شم، تر دې چې تل د بتو له چونچونو، د چرګانو له ټکونو، د چرګانو د پالونکې نجلۍ له لغتو او د ژمي له کړاوونو سره ژوند وکړم.»

نو اوبو ته ورولوېده او د بتو پر لور يې لامبل پيل کړل. هغوی هم ورنږدې سول او د خپلو لويو سپينو وزرونو په خوځولو يې هرکلی وکړ.

هيلۍ خپل سر د اوبو پر لور ټيټ کړ او ويې ويل:
«ما ووژنئ!»

هغې د مرګ انتظار کاوه. خو کله چې يې په رونړو اوبو کې وکتل، خپل انځور يې وليد. نور هغه بدرنګه، تورخړ، بې‌خونده مرغۍ نه وه. هغه خپله يوه ښکلې بته شوې وه.

رښتيا هم، که څوک د بتو په انګړ کې وزېږي، هېڅ خبره نه ده، تر څو چې د بتي له هګۍ راوتلی وي.

هغې خپل ټول تېر دردونه او کړاوونه هېر کړل او پوه سول چې هماغه سختۍ يې د ننني نېکمرغۍ ارزښت ورښود. سترې بتي چاپېره ترې راګرځېدې او په مينه يې په خپلو چونچونو نازوله.

په همدې وخت کې څو کوچني ماشومان بڼ ته راغلل. هغوی ډوډۍ او غلې دانې اوبو ته وغورځولې.
تر ټولو کوچني ماشوم په خوښۍ نارې کړې:
«نوې بته راغلې ده!»

نور ماشومان هم خوشحاله شول:
«هو! يوه نوې بته راغلې ده!»

هغوی لاسونه پرقول او چک چکي یی کولی، نځا یې کوله، مور او پلار یې هم راوبلل. ډوډۍ او کیک یې اوبو ته وغورځول او ټولو وویل:
«دا نوې بته تر ټولو ښکلې ده! څومره ځوانه او ښکلې ده!»

زړې بتي هم هغې ته په درناوي سر ټیټ کړ .

دې ځان ډېر عاجز احساس کړ. خپل سر یې د وزرو لاندې پټ کړ، ځکه نه پوهېده څه وکړي. هغه دومره خوشحاله وه چې د خوښۍ اندازه یې نه کېده، خو هېڅ مغروره نه وه، ځکه پاک زړه هېڅکله غرور نه کوي.

هغې د هغو ورځو یاد وکړ، چې ټولو ی ځوروله، سپکاوی یې ورته کاوه او پرې ملنډې وهل کېدې. اوس بیا هماغه نړۍ ویل چې هغه تر ټولو ښکلې مرغۍ ده.

د یاسمنو څانګې تر اوبو ټیټې شوې وې، لمر په مینه تودې وړانګې شیندلې،دغی مصیبت ځپلي بتي خپل ښکلي وزرونه وغوړول، نرۍ غاړه یې هسکه کړه او له زړه یې په خوښۍ وویل:

«ما هېڅکله هم دومره ستره نېکمرغي نه وه تصور کړې، کله چې زه لا هغه بدرنګه کوچنۍ هیلۍ وم.»

نتیجه او پند :

د **Hans Christian Andersen** د **«بدرنګه هیلۍ»** کیسه یوازې د ماشومانو لپاره یوه تفریحي کیسه نه ده، بلکې ژور اخلاقي او انساني پیغامونه لري.

له دې کیسې څخه دا مهم پندونه اخیستلای شو:

د انسان ارزښت په ظاهري بڼه نه ټاکل کېږي
څوک چې نن کمزوری، بدرنګه یا بې‌وسه ښکاري، کېدای شي سبا د خپلو وړتیاوو له امله وځلېږي ..

هر څوک خپل ځانګړی ځای لري
هیلۍ ځکه ځورېده چې د بتو په منځ کې وه، خو کله چې د خپلو په شان هیلیانو ته ورسېده، خپله رښتینې ښکلا او ارزښت یې وموند ..

صبر او زغم د بريا ته لاره هواروي.

که څه هم هیلې له سپکاوي، یوازیتوب او سخت ژمي سره مخ سوه، خو په پای کې يې خوښي او عزت ومونډ .

پر نورو ملنډې مه وهئ او هغوی مه سپکوئ

هغه څوک چې نن پرې خندل کېږي، ښایي سبا د ستاینې وړ سي.

ښه اخلاق له ښکلا څخه لوړ دي.

د کیسې په پای کې هیلې مغروره نه شوه، ځکه چې ښه او پاک زړه غرور نه کوي .

هیله باید هېڅکله له لاسه ورنه کړو.

که ژوند هر څومره سخت سي، د ښه راتلونکي امکان تل سته نو ناامیده باید نه سو ..

د دې کیسې لنډه وینا دا ده:

هیڅوک د ظاهري بڼې یا د ژوند د اوسنیو ستونزو له مخې مه قضاوتوئ؛ د صبر، زغم او ښه اخلاقو په وسیله هر انسان کولای شي خپل رښتینی ارزښت او ځای وموميِ.

(زمری محقق)

www.af.dawatmedia24.com